

Ünite 4: Bilişim Alanında Suçlar ve Bilgisayarlarda, Bilgisayar Programlarında ve Kütüklerinde Arama, Kopyalama ve Elkoyma Tedbiri

Giriş

Bilişim alanında yaşanan gelişmelere bağlı olarak daha önceden hiç öngörülemeyen ve dolayısıyla suç tipleri arasında düzenlenmeyen bir takım yeni fiiller ortaya çıkabildiği gibi, mevcut suç tipleriyle öngörülen fiillerin yeni yöntemlerle işlenmesi de söz konusu olabilmektedir. Bu bağlamda yasa koyucunun da bu alanda görülen gelişmelere paralel olarak, mevcut düzenlemelerini değiştirmesi ya da yeni düzenlemeler yapması gerekmektedir.

Suçlara ilişkin inceleme gerçekleştirilirken suçun unsurları tipik maddi unsur, tipik manevi unsur ve hukuka aykırılık unsuru olmak üzere üç alt başlıkta incelenmiştir.

Bilişim Alanındaki Suçlara İlişkin Türkiye’de Yaşanan Süreç

Bilişim alanında yaşanan gelişmeler karşısında kanun koyucu, 90’lı yılların başında, bir yandan uygulamada kendini hissettiren ihtiyaçları karşılayabilmek diğer yandan da Türkiye’nin üyesi bulunduğu çeşitli uluslararası kuruluşların tavsiye kararlarına uyum sağlayabilmek amacıyla birtakım düzenlemeler yapmıştır. Bu bağlamda bilişim suçlarına ilişkin ilk düzenleme TCK’ya 1991 yılında girmiş ve 3756 sayılı kanunla 765 sayılı TCK’nın ikinci kitabına bazı bilişim suçlarını öngören “Bilişim Alanında Suçlar” başlıklı 11. Bap ilave edilmiştir.

TCK’da 1991 yılında yapılan söz konusu düzenlemeyi takiben 1995 yılında ise, 4110 sayılı kanunla Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda bilgisayar programlarının da eser sayılacağına ilişkin bir değişiklik yapılmış; bilgisayar programlarına karşı gerçekleştirilen birtakım eylemler de yaptırım altına alınmıştır. İletim ağlarının ticarete kullanılmaya başlaması ve e-ticaret kavramının ortaya çıkmasına bağlı olarak sözleşme onaylamalarında işlemleri çabuklaştırmak için dünyada hızla kullanılmaya başlayan elektronik imzaya ilişkin düzenleme de Elektronik İmza Kanunu adı altında 2004 yılında kanunlaşmıştır. 2004 yılında kanunlaşan ve 2005 yılında yürürlüğe giren 5237 sayılı yeni TCK’da ise bilişim alanında işlenen suçlara, önceki 765 sayılı kanundan daha ayrıntılı düzenlemeler yapılarak yer verilmiştir. Kanunda söz konusu suçlara, özel hükümlerin yer aldığı TCK’nın 2. kitabının topluma karşı suçların düzenlendiği 3. kısmının 10. bölümünde “Bilişim Alanında Suçlar” başlığı altında yer verilmiştir.

2007 yılında ise internet vasıtasıyla işlenen suçlarla mücadelenin etkinliğini arttırmak için İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun TBMM tarafından kabul edilip yürürlüğe konulmuştur.

765 sayılı eski TCK’da yer alan Bilişim Alanında Suçlara ilişkin düzenlemenin gerekçesinde, “bilişim alanından kastın “bilgilerin otomatik olarak işleme tabi tutuldukları sisteme ilişkin alan” olduğu ortaya konulmuştur. 5237 sayılı yeni TCK’da ise **bilişim sisteminden** bahsedilmiş ve 243. maddenin gerekçesinde “Bilişim sisteminden maksat, verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tâbi tutma olanağını veren manyetik sistemlerdir.” denilerek konuya açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

Tanımlamadan anlaşılabileceği üzere bilişim sistemi teriminin en temel yansıması bilgisayarlardır.

Yayıncılık alanındaki gelişmelerin ülkemizdeki son örneği, şifreli kanal olarak ifade edilen ve yayınları şifrelerle bozarak yayınlayıp, abonelere dağıtılan şifre çözücülerle bu şifreleri kaldırıp yayınların sadece abonelerce izlenmesine olanak tanıyan **şifreli yayın** sistemleri olmuştur.

Program, bir seri bilginin, sistemin belli bir yönde çalışmasını sağlamak için bir araya gelmiş şeklidir. **Veri** ise, bilgilerin soyut halde belirli bir formata dönüştürülmüş halidir.

“International” ve “Network” kelimelerinin başlangıç kısımlarının birleştirilmesi suretiyle oluşturulan “**İnternet**” terimi, dünya üzerine yayılmış milyonlarca bilgisayarın birbirine bağlanması ile oluşan ağların yine birbirine bağlanması ile oluşan çok geniş yapıdaki bir ağı ifade etmektedir. Bu nedenle internete “ağlar arası ağ” da denilmektedir.

Bilişim Sistemine Girme

5237 sayılı TCK’da izinsiz bilişim sistemine girme düzenlemesiyle birlikte, hukuk sistemimizde, Avrupa Siber Suç Sözleşmesi’nin 2. maddesinde öngörülen hukuka aykırı erişim düzenlemesiyle de paralellik sağlanmıştır. Bilişim sistemine girmenin düzenlendiği 5237 sayılı TCK’nın 243. maddesinin metni şu şekildedir:

Madde 243*- (1) Bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak giren veya orada kalmaya devam eden kimseye bir yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir. (2) Yukarıdaki fıkra tanımlanan fiillerin bedeli karşılığı yararlanılabilen sistemler hakkında işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilir. (3) Bu fiil nedeniyle sistemin içerdiği veriler yok olur veya değişirse, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. (4) Bir bilişim sisteminin kendi içinde veya bilişim sistemleri arasında gerçekleşen veri nakillerini, sisteme girmeksizin teknik araçlarla hukuka aykırı olarak izleyen kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır*

Bilindiği üzere bir suçun temel şekline kanun koyucu tarafından eklenen bazı hususların varlığı halinde suçun daha az veya daha fazla ceza ile müeyyidelenmesini hükme bağlamış olabilir. Bu tür hallere **nitelikli haller** denir. Bununla birlikte kanuni düzenleme aynı madde altında yer alsa bile suçun temel şekline ait unsurları bünyesinde aynı şekilde barındırmıyorsa, bu durumda söz konusu düzenleme nitelikli hal olarak değil; bilakis ayrı bir suç olarak kabul edilmelidir.

Suçun hukuki konusu olarak da ifade edilen **suçla korunan hukuki** değer; suçla ihlal edilen hukuki varlık veya menfaattir. Bilişim alanındaki suçlara ilişkin düzenlemelerde ise, bilgisayar ortak özelliği teşkil etmek üzere, birden fazla hukuki yarar korunmaya çalışılmaktadır.

Tipik maddi unsur, suçun konusu, faili, mağduru ve fiil başlıkları altında incelenebilir. *Suçun konusu*, suçun üzerinde gerçekleştirildiği eşya veya kişi olarak ifade edilebilir. Ancak bu, failin fiziki faaliyetinin somut olarak üzerinde gerçekleştiği her kişi ya da eşya değil; sadece suçu düzenleyen normdaki tamında söz konusu olan kişi veya eşyadır. Suçun *faili* tipik eylemleri gerçekleştiren kişidir. Söz konusu suçlar bakımından fail olmanın gerektirdiği herhangi bir özellik söz konusu değildir. Suçla korunan hukuki değer ait olduğu kimse *mağdur* olarak nitelendirilir. Girilen bilişim sistemini kullanan kimse m.243/1’deki sisteme izinsiz girme veya orada kalma suçunun mağdurudur. *Fiil*, Bilişim Sistemine Girme Suçu ve Veri Nakillerini İzleme Suçu Bakımından iki kısımda ele alınabilir (TCK m.243/1 ve 4).

Suçun manevi unsuru gerek 1. fıkradaki gerekse de 4. fıkradaki suç bakımından kasttır. Suçu oluşturan fiillerin hangi amaçla gerçekleştirildiğinin bir önemi yoktur. Bu bağlamda suçların gerçekleşmesi bakımından özel kast aranmaz.

Ceza normu ile yasaklanmış tipik davranışların gerçekleştirilmesi **hukuka aykırılığın** karinesini oluşturur. Herhangi bir fiilin hukuka aykırı olduğu konusundaki kesin hüküm, ancak herhangi bir hukuka uygunluk nedeninin somut olayda bulunmaması halinde verilebilir. Bilişim sistemine girme başlığı altında düzenlenen suçlar bakımından hukuka uygunluk nedenlerine ilişkin özellik arz eden bir durum söz konusu değildir. Bu bağlamda genel ilkeler bu suç tipleri bakımından da geçerlidir.

Kusurluluk ve kusurluluğu ortadan kaldıran hallere ilişkin söz konusu suçlar bakımından özellik arz eden bir durum söz konusu değildir. Bu bağlamda zorunluluk hali veya karşı konulamayacak bir cebir veya ağır bir tehdit altında buradaki fiilleri gerçekleştirenler bakımından kınanabilirlik söz konusu olmayacağından cezai sorumluluk doğmayacaktır.

Suçun görünüş biçimlerinden, yukarıda verilen suçun başka hangi hallerde işlendiği anlaşılmaktadır. Teşebbüs seviyesinde kalıp kalmadığı, bir içtima halinin olup olmadığı hep bu konuyla ilgilidir. **Teşebbüs** kişinin işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde

olmayan nedenlerle tamamlayamamasıdır. Bu bağlamda bilişim sistemine girme ve veri nakillerini izleme suçları teşebbüse müsaittirler.

Tek kişi tarafından işlenebilen bir suçun, birden fazla kimse tarafından bir iş birliği içerisinde işlenmesine **İştirak** denir. İştirake ilişkin genel kurallar söz konusu suçlar bakımından özel bir önem arz etmeksizin geçerlidir. Fiilleri doğrudan doğruya birlikte gerçekleştirenler, daha doğru bir ifade ile fiil üzerinde birlikte hâkimiyet kuranlar/afi olarak, fiil üzerinde doğrudan hâkimiyet kurmaksızın faile yardımda bulunanla *[sayardım eden* olarak sorumlu tutulacaklardır.

Bilişim sistemine girme suçunun zincirleme suç şeklinde işlenmesi mümkündür. Ayrıca tek davranışla hem bilişim sistemine girme suçu hem de başka bir suçun vücut bulması halinde fıkri **İçtimaya** ilişkin hükümlerin uygulanması söz konusu olacaktır.

TCK m.42'ye göre; *“biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.”* Bu düzenlemenin mefhumu muhalifinden çıkan sonuç ise, bir suç diğer bir suçun unsuru veya ağırlaştırıcı nedeni olmadıkça her birinden ayrı ayrı ceza verileceği şeklindedir.

Bilişim sistemine girme suçunun temel şeklinin gerçekleştirilmesi halinde faile seçenekli bir yaptırım öngörülmüştür. Bu bağlamda fail bir yıla kadar hapis cezasıyla veya adli para cezası ile cezalandırılabilir. Kanunun açık hükmü gereği hâkimin her iki cezaya da aynı anda hükmetmesi mümkün değildir. Suçun ikinci fıkrada düzenlenen daha az cezayı gerektiren nitelikli halinin vücut bulması durumunda ise suçun temel şekli için öngörülen cezanın yarı oranına kadar indirilmesi kabul edilmiştir. Suçun üçüncü fıkrasında daha fazla cezayı gerektiren nitelikli hal olarak kabul edilen durumun gerçekleşmesine bağlı olarak ise, faile verilecek ceza altı aydan iki yıla kadar olarak kabul edilmiştir. Üçüncü fıkrada düzenlenen bu ihtimalin söz konusu olması durumunda failin hapis cezası ile cezalandırılması öngörülmüştür. Dördüncü fıkrada düzenlenen veri nakillerini izleme suçu bakımından ise bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür. TCK'ya göre, tüzel kişiler hakkında ceza yaptırım uygulanamaz (TCK m.20/2). Bununla birlikte, TCK m.60/4'ün göndermesi ve m.246'dan tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirinin uygulanabileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme

TCK'nın 244. maddesinde sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirmeye ilişkin düzenlemeye yer verilmiştir. Suça ilişkin düzenleme şu şekildedir:

Madde 244*- (1) Bir bilişim sisteminin işleyişini engelleyen veya bozan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. (4) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamasının başka bir suç oluşturmaması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.*

TCK m.244/1 ve 2'de hükme bağlanan suçlar ile bilişim sisteminin soyut unsurları koruma altına alınmıştır. Suçların *faili* bakımından kanunda herhangi bir özellik aranmamıştır. Bu bağlamda TCK m.244'te hükme bağlanan suçlar özgü suçlardan değildir. Bununla birlikte suç tüzel kişinin yararına işlenmiş ve tüzel kişiye haksız menfaat sağlanmışsa, TCK m.246 uyarınca tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbiri uygulanacaktır (Bkz. TCK m.60). *Mağdur* bakımından da belirli bir özellik aranmamıştır. Bu nedenle tıpkı failde olduğu gibi, herkes kural olarak bu suçların mağduru olabilir. TCK m.244/1'deki suç bakımından *suçun konusu* bilişim sistemi iken; m.244/2'deki suç bakımından sistemdeki verilerdir.

Fiil, Bilişim Sisteminin İşleyişini Engelleme veya Bozma Suçu Bakımından (TCK m.244/1) eylemlerin bilişim sistemi üzerinde gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Suç kapsamında sistemi engelleme ve bozma seçimlik hareketlerdendir. Bunlardan sadece birisinin gerçekleştirilmesi suçun tekemmülü bakımından yeterlidir. Bilişim Sistemindeki Verilerin Bozulması, Yok Edilmesi, Değiştirilmesi, Erişilmez Kılınması,

Sisteme Veri Yerleştirilmesi veya Mevcut Verilerin Başka Yere Gönderilmesi Suçu Bakımından (TCK m.244/2) cezai yaptırıma tabi kılınmıştır. Bilişim Sistemi Aracılığıyla Haksız Çıkar Sağlama Suçu Bakımından (TCK m.244/4), m.244/1 ve 2'de düzenlenen fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamanın başka bir suç oluşturmaması halinde, cezalandırılması hükme bağlanmıştır. TCK m.244/4 kapsamında sağlanması gereken çıkarın mutlaka maddi olmasına gerek yoktur.

Tipik manevi unsur bakımından, TCK m.244'te düzenlenen söz konusu suçlar kasten işlenebilen suçlardır. Kanunda taksirli şekillerine açıkça yer verilmediği için, bu suçların taksirle işlenmesi mümkün değildir. Kast bakımından ise genel kast yeterlidir. TCK m.244'te tanımlanan suçlar bakımından hakkın icrası, ilgilinin rızası ve görevin ifası hukuka uygunluk sebeplerin ortaya çıkması söz konusu olabilecektir. Bu bağlamda başkasına ait bilişim sistemine, bu kimsenin rızasıyla girip verileri nakleden, silen veya bozan kişi bu eylemlerini ilgilinin rızası üzerine gerçekleştirdiğinden *hukuka aykırılık* ortadan kalkacaktır.

Kusurluluk ve kusurluluğu ortadan kaldıran hallere ilişkin söz konusu suçlar bakımından özellik arz eden bir durum söz konusu değildir. *Suçun özel beliriş biçimlerinden*, yukarıda verilen suçun başka hangi hallerde işlendiği anlaşılmaktadır. Teşebbüs seviyesinde kalıp kalmadığı, bir içtima halinin olup olmadığı hep bu konuyla ilgilidir.

TCK m.244'te düzenlenen suçlara *teşebbüs* mümkündür. *İştirake* ilişkin olarak bu suçlar bakımından özellik arz eden bir durum söz konusu değildir. Herkes tarafından işlenebilen söz konusu suçlarda, özel bir faillik niteliği de aranmamaktadır.

Birinci fıkra kapsamında suç işleyen fail için bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür. Eğer failin fiili ikinci fıkra kapsamındaysa bu durumda faile altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilmesi hükme bağlanmıştır. Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde ise verilecek cezanın yarı oranında arttırılması söz konusu olacaktır. Son olarak suçun dördüncü fıkra kapsamında gerçekleştirilmesi halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunacağı düzenlenmiştir.

Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması

TCK m.245'te banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılmasını hüküm altına almıştır. TCK m.245'te banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması başlığı altında üç farklı suç tipine yer verilmiştir. TCK m.245/1'de başkasına ait banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle yarar sağlama; TCK m.245/2'de sahte banka veya kredi kartı üretme, satma, satın alma ve kabul etme; TCK m.245/3'te ise sahte banka veya kredi kartı kullanarak yarar sağlama suçları hükme bağlanmıştır. Söz konusu suçlar ile korunması amaçlanan hukuksal değere ilişkin ipuçları madde gerekçesinde verilmiştir. Buna göre suç tipi, *banka veya kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması suretiyle bankaların veya kredi sahiplerinin zarara sokulmasını, bu yolla çıkar sağlanmasını önlemek ve failleri cezalandırmak amacıyla kaleme alınmıştır*.

Suçların *faili* herkes olabilir. Bu bakımdan suçun özgü suç niteliği söz konusu değildir. Söz konusu suçların *mağduru* kural olarak herkes olabilir. Bu bağlamda mağdur bakımından özellik arzedenden bir durum bulunmamaktadır. TCK m.245/1 ve 3'te düzenlenen suçlar bakımından *suçun konusunu* elde edilen yararın somutlaşmış hali oluşturmaktadır. Bu bağlamda elde edilen yarar para şeklinde ise somut olay bakımından bu para, hisse senedi şeklinde ise söz konusu hisse senedi suçun konusunu oluşturacaktır, *Fiili*, başkasına ait banka veya kredi kartını kullanarak yarar sağlama suçu bakımından, sahte banka veya kredi kartı üretmek, satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek suçu bakımından ve sahte banka veya kredi kartı kullanarak yarar sağlama suçu bakımından ele alınır.

TCK m.245'te düzenlenen suçlar kasten işlenebilen suçlardır. Söz konusu suçlar bakımından hukuka uygunluk nedenleri koşulları oluştuğu ölçüde uygulama alanı bulacaktır. Bu bağlamda önem arz eden ayrıksı bir durum bulunmamaktadır.

Kusurluğu kaldıran sebepler bu suçlar bakımından da geçerlidir. Kanun koyucu TCK m.245/1'deki suç bakımından bazı *şahsi cezasızlık sebeplerine* yer vermiştir. Bu bağlamda söz konusu cezasızlık sebepleri sadece fiilin birinci fıkra kapsamında kalması halinde geçerlidir. Kanun koyucu, yine birinci fıkra kapsamına

giren fiillerle ilgili olarak etkin pişmanlık halini de kabul etmiştir. Buna göre; söz konusu fiiller bakımından malvarlığına karşı suçlara ilişkin *etkin pişmanlık* hükümleri uygulanacaktır. Birinci fıkra kapsamı **dışında** kalan fiillerle ilgili olarak etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması ise mümkün değildir. Söz konusu suçlara *teşebbüs* mümkündür. TCK m.245 kapsamında düzenlenen suçlara *iştirakin* her türlü de mümkündür. Özellik arz eden herhangi bir durum bulunmamaktadır. TCK m.245/1 kapsamında; fail başkasına ait kredi kartını alır ve birden fazla kez kullanırsa, TCK m.43/1 kapsamında zincirleme suç hükümleri uygulama alanı bulacaktır. Bununla birlikte başkasına ait banka kartından çok kısa aralıklarla birden fazla defa para çekme eylemi gerçekleştirilmesini Yargıtay tek suç saymıştır.

Birinci fıkra kapsamındaki fiiller bakımından hem adli para cezası hem de hapis cezası öngörülmüştür. Bu kapsamdaki fiillerin faili üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaktır. İkinci fıkra kapsamındaki fiiller için de hapis ve adli para cezasının birlikte uygulanmasını kabul eden kanun koyucu cezaların miktarında da belirli oranda artırıma gitmiştir. Buna göre ikinci, fıkra kapsamındaki fiillerin faili, üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaktır. Üçüncü fıkra kapsamındaki fiiller için ise hapis cezasının miktarı önceki fıkralarda öngörülenden daha fazla belirlenirken, para cezasının miktarı birinci fıkrayla aynı sınırlar içinde kabul edilmiştir.

Yasak Cihaz ve Programlar Suçu

TCK'ya, 24.03.2016 tarihinde yapılan değişiklikle, "Yasak Cihaz ve Programlar" başlıklı 245/A maddesi eklenmiştir. Söz konusu madde ile bilişim alanında bireylere, özellikle zararlı yazılım ve cihazlara karşı ek bir koruma kalkını sağlanmıştır. *Suçla korunan hukuki* değer bireyin bilişim alanındaki menfaatleridir. Bilişim alanındaki menfaat kavramı, özel hayat ya da malvarlığı gibi kavramlardan çok daha geniş bir içeriğe sahiptir. Yasak cihaz ve programlara ilişkin suç tipiyle, cihaz ve programların geniş anlamda bilişim suçlarının işlenmesi amacıyla yapılması ve oluşturulması halinde, bunların imali, ithali, şevki, vs. yasaklanmıştır.

Suçun *faili* herkes olabilir. Bu bakımdan suçun özgü suç niteliği söz konusu değildir. Bu suçun *mağduru* genel olarak toplumu oluşturan bireylerdir. *Suçun konusunu* geniş anlamda bilişim suçlarını işlemek amacıyla yapılmış cihaz ve programlar oluşturmaktadır. Suç tipiyle geniş anlamda bilişim suçlarının işlenmesine yönelik olarak yapılmış veya oluşturulmuş *bir cihazın, bilgisayar programının, şifrenin veya sair güvenlik kodunun* imali, ithali, şevki, nakli, depolanması, kabulü, satılması, satışa arzı, satın alınması, başkalarına verilmesi veya bulundurulması cezai yaptırıma tabi kılınmıştır. Bu bağlamda suç seçimlik hareketli bir suçtur. Bununla birlikte suç şekli bir suçtur (sırf hareket suçudur).

Tipik manevi unsur açısından, suç kasten işlenebilen bir suçtur. Suç bakımından koşulları gerçekleştiği sürece hukuka uygunluk nedenlerinin *hukuka aykırılığı* kaldıran bir sebep olarak ortaya çıkması söz konusu olabilir. Bu bağlamda kendi bilişim sistemine sürekli saldırıda bulunan bir başka sisteme, saldırıyı gerçekleştirdiği anda müdahalede bulunarak zarar vermesi için bir yazılım yapan kimsenin, böyle bir yazılım imal etmekten dolayı sorumluluğu oluşmaz.

Kusurluğu kaldıran sebepler bu suç bakımından da geçerlidir. Bu bağlamda örneğin, TCK m.28 kapsamında karşı konulamayacak bir cebir veya ağır bir tehdit altında bilişim suçlarını işlemeye yönelik cihaz imal eden kimse cezai sorumluluğa sahip olmaz. Söz konusu suça *teşebbüs* mümkündür. Ancak sırf hareket suçu olması dolayısıyla, teşebbüs ancak icra hareketleri tamamlanmadan söz konusu olabilir. Bu suça *iştirakin* her türlü de mümkündür. Söz konusu suç, mağduru belirli bir kimse olmayan suç kategorisinde yer aldığı için TCK m.43/1 kapsamında *zincirleme suç* şeklinde işlenebilir. Suç karşılığında uygulanacak yaptırım olarak gerek hapis gerekse de adli para cezası öngörülmüştür. Bu bağlamda söz konusu eylemleri gerçekleştiren kimsenin bir yaldan üç yala kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılması hükme bağlanmıştır.

Bilgisayarlarda, Bilgisayar Programlarında ve Kütüklerde Arama, Kopyalama ve Elkoyma

Koruma tedbiri terimi; şüpheli veya sanığı ya da bir delili elde etmek, duruşmanın yapılmasını yahut hükmün infazını teminat altına almak amacıyla başvuru, her birisi bir veya birden fazla temel hakka

müdahale teşkil eden muhakeme işlemlerini ifade etmektedir.

Bilişim sistemlerinin ve dolayısıyla bilgisayarların sosyal ve ticari alanda giderek yaygınlaşması ve bireysel yaşamda da giderek daha fazla önem arz etmesine bağlı olarak kanunkoyucu bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde yapılacak arama, kopyalama ve elkoyma faaliyetlerini ayrıca düzenleme ihtiyacı hissetmiştir. Bu bağlamda söz konusu tedbir, CMK’nın birinci kitap, dördüncü kısım, dördüncü bölümünde, “arama ve elkoyma” başlığı altında, m.134’te hükme bağlanmıştır. Tedbir sadece soruşturma sırasında başvurulabilen bir tedbirdir. Tedbire başvurulabilmesi bakımından kanunkoyucu iki koşul öngörmüştür. Buna göre tedbire başvurulabilmesi için ilk olarak *somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı* aranmıştır. Tedbire başvurulabilmesini için kuvvetli şüphenin yanında, ikinci olarak, *başka surette delil elde etme imkânının bulunmaması* koşulu aranmıştır. Tedbire, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından karar verilir.